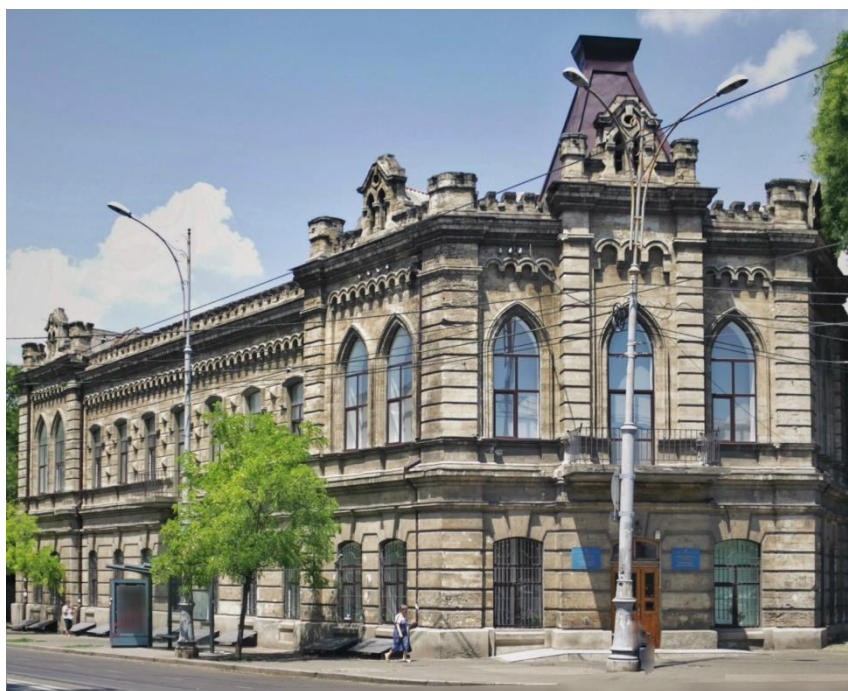

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
БІБЛІОТЕКА

**«БІБЛІОТЕКА У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
(до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського)»**

**Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної
конференції**

**17 листопада 2022 року
м. Одеса**

Одеса – 2023

УДК 021:027.7(477.74)(043.2)

Упорядники: кандидат мистецтвознавства, директор бібліотеки О. П. Спаськова, зав. відділом бібліотеки І. В. Панченко, бібліограф 2-ї категорії О. А. Максим.

**Схвалено рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 5 від 24.11.2022р.)**

Бібліотека у сучасному інформаційному просторі: проблеми та перспективи (до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського) : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної конференції (17 листопада 2022 р., м. Одеса) / упоряд. О. П. Спаськова, І. В. Панченко, О. А. Максим. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2023. – 175 с.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

фахівців – освітян, психологів, письменників, студентів, медиків, ІТ-фахівців. Всі вони – волонтери, готові ділитися своїми знаннями і досвідом.

Бібліотека працює та продовжуємо працювати заради нашої спільної Перемоги з партнерам та підписуємо нові угоди про співпрацю з :

- Територіальним центром соціального обслуговування Краматорської міської ради;
- Агенцією регіонального розвитку Луганської області;
- Департаментом культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради;
- Дніпровським осередком молодіжної організації ФРІ Дніпро.

Такі тривожні часи для всіх Українців, але ми, кожен на своєму фронті, наближаємо нашу Перемогу!

Література

1. Практична медіаграмотність для бібліотек /за редакцією Волошенюк О. В., Іванова В.Ф. Київ : АУП, ЦВП, 2019. 61 с.

Тетяна Миколаївна Русначенко,
завідувачка сектору підтримки автоматизованої
бібліотечної системи та програмного забезпечення
бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету
м. Кривий Ріг

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ : ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУЧАСНОСТІ

***Ключові слова:** бібліотека закладу вищої освіти, буктрейлер, вебсайт бібліотеки, електронні ресурси, електронні біобібліографічні ресурси, Г. Д. Гусейнов, письменники Криворіжжя, університетська бібліотека.*

Розвиток України у ХХІ столітті є шляхом інтеграції нашої держави у світовий інформаційний простір, шляхом активного використання електронних інформаційних ресурсів у освітньому процесі закладів вищої освіти (ЗВО). Головна місія у виконанні поставлених завдань покладається на бібліотеку. Саме сучасна бібліотека, як соціальний інститут, у своїй діяльності активно впроваджує в бібліотечні процеси інформаційно-комунікаційні технології, виконуючи одну із провідних суспільних функцій, надає вільний

доступ до різних джерел інформації, задовольняючи потреби кожного члена суспільства та враховуючи основні аспекти суспільного розвитку.

Науковці Т. О. Ярошенко та Т. О. Якушко акцентують увагу на тому, що «Бібліотека повинна зацікавити користувача і бути простою й зручною у користуванні. Адже саме користувач бібліотеки – центр тяжіння, для нього всі сервіси, ресурси, технології. Не електронний каталог сам по собі, не колекція сама для себе, не усні довідки чи консультації в стінах бібліотеки тощо, а реально потрібні сучасному користувачеві ресурси (на всіх носіях) та сервіси, все більш і більш електронні та в режимі онлайн» [4, 2013]. «Зміни вимог користувачів до якості інформаційно-бібліотечного обслуговування поставили перед бібліотекою завдання освоєння нових соціальних та інформаційних технологій, створення нових видів продуктів та послуг» – зазначають науковці В. В. Степко та О. О. Скаченко [3, 2017].

Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету теж крок за кроком рухається новим шляхом розвитку, спрямовуючи свою діяльність на задоволення інформаційних потреб науково-педагогічного складу університету, студентів, магістрів, аспірантів вишу відповідно до нових освітніх стандартів та програм, шляхом створення комфортного бібліотечного середовища, впроваджуючи в свою діяльність інноваційні технології – створюючи власний сайт, формуючи електронний каталог, власні бази даних, використовуючи нові види бібліотечно-інформаційних ресурсів та впроваджуючи в роботу нові види бібліотечної продукції.

На задоволення інформаційних потреб користувачів також направлена біобібліографічна діяльність, що є складовою інформаційної діяльності бібліотеки, результатом якої є біобібліографічна продукція.

Традиційна біобібліографія поєднує біографічну і бібліографічну інформацію. Як зазначає науковець О. Б. Бичко «Біобібліографія об'єднує все, що пов'язано у літературі з життям і діяльністю окремих осіб, діяльністю професійних колективів» [1, 2017]. В основі створення біобібліографічної продукції лежить інформація та її пошук. На основі біографічних даних вивчаються основні етапи життя та додається інформація про творчий доробок автора. Співвідношення біографічної та бібліографічної інформації може бути різним. Традиційною формою біобібліографічної продукції є біобібліографічні покажчики. Фактично, вони є науково-бібліографічною базою досліджень видатної особистості.

Інформація подається за чіткою системою. Багатогранність, фактографічність та стислість – ось основні критерії, за якими представлено матеріал у біобібліографічних покажчиках. Поєднання інформації про творчі здобутки та біографічних відомостей –

головні риси біобібліографічних показників. Але особлива цінність біобібліографічних показників у бібліографічній базі, що вони містять, у посиланнях на наукові праці, матеріали конференцій, автореферати дисертацій та дисертації.

Бібліотекою Криворізького державного педагогічного університету, а зокрема фахівцями інформаційно-бібліографічного відділу О. А. Дікуною (зав. відділу), О. Б. Поліщук, С. О. Кочергою створено серію біобібліографічних показників. Серія «Знакові постаті Криворізького педагогічного», Серія «Вчені-ювіляри Криворізького педагогічного» та Серія «Пам'яті професорів Криворізького педагогічного» представлені на сайті бібліотеки університету у рубриці бібліографічна продукція, біобібліографічні показники (<https://kdpu.edu.ua/biblioteka/resursy/bibliohrafichna-produktsiia/bibliohrafichni-pokazhchyky/1098-biobibliohrafichni-pokazhchyky.html>).

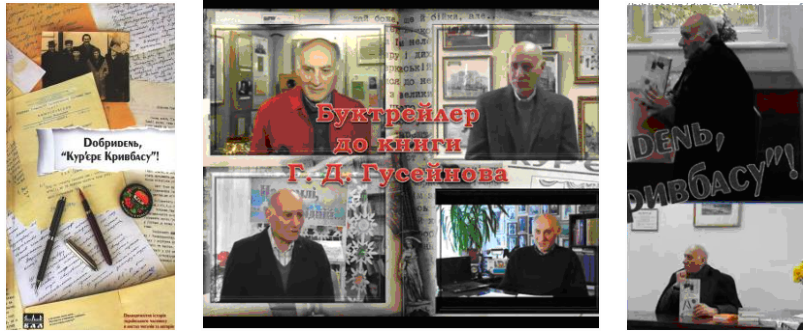
Але, маючи на увазі, що пріоритетом в роботі бібліотек є впровадження інновацій, а розвиток сучасних технологій дає можливість їх розробки та використання задля популяризації електронних ресурсів і особливої популярності набирає буктрейлер як один з нових видів медіа ресурсів, біографічних акцентів можна надати й буктрейлеру.

«Етимологія поняття «буктрейлер» вказує на його комунікаційну природу (від англ. – «тягти»), утвореного від іменника «слід»). Отже, буктрейлер покликаний просувати книгу, сприяти доведенню її змісту до читача, залишити слід у його свідомості. Водночас, він має інтригувати, викликати бажання самостійно прочитати книгу.» – зазначає науковець Г. М. Гич [2, 2015].

Бібліотека Криворізького педагогічного університету створила добірку концептуальних буктрейлерів, анонсує творчий доробок видатного українського письменника, письменника Криворіжжя, степового Гомера, журналіст редактора літературного часопису «Кур'єр Кривбасу», члена Національної спілки письменників України, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, нині – головного редактора журналу «Кур'єр Кривбасу» Григорія Джамаловича Гусейнова.

(<https://kdpu.edu.ua/biblioteka/diialnist/kraieznavcha-diialnist/mediaresursy/buktreilery.html>).

Буктрейлер «Добридень, Кур'єре Кривбасу!» присвячено історії створення та сьогоденню журналу «Кур'єр Кривбасу». Фахівцями відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення О. О. Лебедюк (зав. відділу), О. В. Шестопаловою майстерно продемонстровано переплетіння творчої діяльності та біографічного шляху Г. Д. Гусейнова.

У восьмитомнику «На землі, на рідній... Легенди та перекази Криворіжжя» (2000 - 2005) автор уперше зібрав народні оповідання, перекази про минуле Придніпров'я. Це видання є однією з найгрунтовніших розвідок в окремо взятому регіоні України.

Буктрейлер до цієї антології трансліює ключові ідеї та загальну змістову спрямованість авторського тексту, підкреслює незвичайну ідею збірки, авторський світогляд та цікаві думки, які автор прагне донести до читача через змістове навантаження твору. Медіаресурс має біобібліографічний акцент, оскільки містить елементи біографістики, тобто поєднує в собі життєвий та творчий шлях автора, цим самим надзвичайно глибоко та різнобічно впливаючи на користувача.

Як бачимо, зростання обсягів інформації та потреби більш широкого доступу до інформаційного простору спрямовують діяльність бібліотеки на забезпечення доступності інформації та застосування в своїй діяльності електронних технологій та ресурсів. Спрямовуючи свою діяльність на формування ресурсного потенціалу, пропонуючи різні форми доступу до інформаційних ресурсів (як традиційних, так і електронних), забезпечуючи впровадження нових інформаційних технологій, якісно надаючи інформаційні послуги, бібліотека представляє себе як науковий, інформаційний, освітній та культурний центр. Намагається відповідати вимогам сучасності, пропонуючи користувачам інноваційні освітні послуги, впроваджуючи новітні інформаційні технології та сервіси, створюючи власні електронні ресурси.

Література

1. Бичко О. Б. Розвиток біобібліографії вчених: іміджевий та корпоративний аспект. URL : lib.khmnu.edu.ua > [naukova_robota](#) > [buc_roz](#)
2. Гич Г. М. Буктрейлер як засіб розвитку професійної компетенції вчителів літератури. *На допомогу миколаївському педагогу: збірник інструктивно-метод. листів та рекомендацій*. Ч. 1. Миколаїв, 2015. С. 166–172.
3. Степко В. В., Скаченко О. О. Використання інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки КНУКІМ в бібліотечно-інформаційному обслуговуванні користувачів. *Вісник*

ОНУ. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. 2017. Т. 22, Вип. 2. С. 350-362.

4. Ярошенко Т. О., Якушко Т. О. Технології Веб 2.0 для бібліотек і користувачів: нові можливості розвитку бібліотечного середовища : посібник для бібліотекарів за програмою підвищення кваліфікації. Київ : Самміт-Книга, 2013. 106 с.

Яніна Миколаївна Твердохлібова,
кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри
теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки.
Держаний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»
м. Одеса

Дар'я Сергіївна Ковалевська,
здобувач вищої освіти ОС «магістр»
Держаний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»
м. Одеса

ОСВІТНЬО-МИСТЕЦЬКИЙ ФОНД БІБЛІОТЕКИ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТА ХУДОЖНИКІВ

***Ключові слова:** бібліотека, мистецький фонд, художньо-графічний факультет, просвітницька діяльність бібліотекарів.*

В «Повісті временних літ» (1037 р.) літописець Нестор особливого значення приділяє книзі, як просвітницькому чиннику для розумового, інтелектуально-духовного розвитку особистості. Він писав : «У словах книжок знаходимо мудрість...», й подальше наголошував : «Якщо старанно пошукаєш у книгах мудрості, то знайдеш велику користь душі своєї [2]. Отже, наші прадавні предки з давніх часів набиралися мудрості через спілкування із книгою. Книга становила джерелом формування світоглядних поглядів людини. Й на сьогоднішня книга, як науково-пізнавальне джерело, залишається найціннішою скарбницею для наукового пізнання краси світоустрію та формування інтелектуальної особистості в духовно-моральному, культурному вимірі. У наш час